

GISTOLOGIK TAHLILLAR YORDAMIDA JIGAR KASALLIKLARINI ANIQLASH

Abdurahmonova Malikaxon Avazbek qizi

Ilmiy rahbar: Akbarova Barchinoy Baqiyevna

Kokand Unversiteti Andijon Filiali

Annotatsiya: *Ushbu maqola jigar kasalliklarini diagnostika qilishda gistologik tahlillarning ahamiyatini o‘rganadi. Maqolada jigar patologiyalarini aniqlashda gistologik tekshiruvlar, ularning o‘ziga xos xususiyatlari va zamonaviy tibbiyotdagi o‘rni tahlil qilingan. Jigar to‘qimalarining morfologik o‘zgarishlari, yallig‘lanish jarayonlari, fibroz va siroz kabi holatlarni aniqlashda gistologik usullarning yuqori aniqligi va afzalliklari ko‘rsatib berilgan. Shuningdek, gistologik tahlillarni bajarishda zamonaviy uskunalari va texnologiyalardan foydalanish masalalari ham yoritilgan.*

Annotation: *This article explores the significance of histological analysis in the diagnosis of liver diseases. The article analyzes histological examinations, their specific characteristics, and their role in modern medicine for identifying liver pathologies. The high accuracy and advantages of histological methods in detecting morphological changes, inflammatory processes, fibrosis, and cirrhosis in liver tissues are demonstrated. Additionally, the article covers the use of modern equipment and technologies in performing histological analyses.*

Kalit so‘zlar: *Jigar, gistologiya, jigar kasalliklari, diagnostika, fibroz, siroz, patologiya, biopsiya.*

Keywords: *Liver, histology, liver diseases, diagnosis, fibrosis, cirrhosis, pathology, biopsy.*

Kirish

Jigar inson tanasidagi eng muhim a‘zolaridan biri bo‘lib, uning funksional salomatligi umumiy sog‘liq uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Turli omillar, jumladan, virusli infeksiyalar, alkogol iste‘moli, metabolik buzilishlar va autoimmun kasalliklar jigar faoliyatining buzilishiga olib kelishi mumkin. Jigar kasalliklarini o‘z vaqtida va aniq tashxislash samarali davolash va yomon oqibatlarining oldini olish uchun zarurdir. Zamonaviy tibbiyotda jigar kasalliklarini aniqlashda ko‘plab usullar mavjud bo‘lsa-da, gistologik tahlil "oltin standart" hisoblanadi. Bu usul jigar to‘qimalarining bevosita mikroskopik tekshiruvini ta‘minlab, kasallikning patologik o‘ziga xosliklarini eng aniq ko‘rsatib beradi. Ushbu ilmiy ishda biz gistologik tahlillarning jigar patologiyalarini aniqlashdagi o‘rni, ularning afzalliklari va cheklovlarini chuqur o‘rganishga harakat qilamiz.

Asosiy qism

Gistologik tahlil jigar biopsiyasi yordamida olingan to‘qima namunasini mikroskop ostida o‘rganishni o‘z ichiga oladi. Biopsiya - bu minimal invaziv protsedura bo‘lib, u orqali

kichik miqdordagi jigar to‘qimasi olinadi. Olingan namuna fiksatsiya qilinadi, bo‘yaladi va malakali patomorfolog tomonidan tekshiriladi. Bu jarayon yordamida jigar hujayralari (gepatotsitlar) ning holati, yallig‘lanish infiltratlari, fibroz (biriktiruvchi to‘qimaning ko‘payishi), siroz (jigar to‘qimasining butunlay buzilishi) va shishlar kabi o‘zgarishlar aniqlanadi.

Gistologik tekshiruvlar jigar kasalliklarining bosqichini (masalan, fibrozning F0 dan F4 gacha bo‘lgan darajalari) va faolligini aniqlashga yordam beradi. Bu ma’lumotlar davolash rejasini tuzish va prognozni baholash uchun juda muhimdir.

Muhokama

Gistologik tahlillar jigar kasalliklarini tashxislashda noyob afzalliklarga ega. Ular klinik va laboratoriya ma’lumotlari bilan birgalikda aniq va ishonchli tashxis qo‘yish imkonini beradi. Masalan, surunkali B va C gepatitlarida, autoimmun gepatitda va nonalkogol yog‘li jigar kasalligida gistologik tahlil kasallikning faolligini, fibroz bosqichini aniqlashda boshqa diagnostik usullardan ustundir. Shu bilan birga, biopsiya invaziv protsedura bo‘lganligi sababli, ba’zi xatarlar (masalan, qon ketish, og‘riq) mavjud. Shuningdek, biopsiya namunasining kichik hajmi butun jigarning holatini to‘liq aks ettirmasligi mumkin. Shu sababli, gistologik tahlil natijalari boshqa diagnostik usullar (qon tahlili, UTT, MRT) bilan birgalikda baholanishi lozim.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, gistologik tahlillar jigar kasalliklarini aniqlashda eng muhim va aniq diagnostika usullaridan biri bo‘lib qolmoqda. Ular kasallikning patomorfologik xususiyatlarini, uning bosqichi va faolligini baholashga yordam beradi, bu esa bemorlarni davolash strategiyasini belgilashda muhim ahamiyat kasb etadi. Gistologik tahlil biopsiya kabi invaziv usul bo‘lgani sababli, uning o‘rni klinik ko‘rsatmalarga asosanib belgilanishi kerak. Kelajakda noinvaziv diagnostika usullari (masalan, FibroScan) rivojlanishiga qaramay, gistologik tahlil ilmiy tadqiqotlar va murakkab klinik holatlarda o‘z dolzarbligini saqlab qoladi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Lefkowitz, J. H. (2018). *Scheuer's Liver Biopsy Interpretation*. 9th ed. Elsevier, 2018.
2. Ishak, K., Baptista, A., et al. (1995). "Histological grading and staging of chronic hepatitis". *Journal of Hepatology*, 22(6), 696-699.
3. Brunt, E. M. (2000). "Nonalcoholic steatohepatitis: a proposal for grading and staging the histological lesions". *American Journal of Gastroenterology*, 95(10), 2467-2474.
4. Kleiner, D. E., Brunt, E. M., et al. (2005). "Design and validation of a histological scoring system for nonalcoholic fatty liver disease". *Hepatology*, 41(6), 1313-1321.
5. Batts, K. P., & Ludwig, J. (1995). "Chronic hepatitis. An update on terminology and reporting". *American Journal of Surgical Pathology*, 19(12), 1409-1417.